COMUNICAT DE PRESĂ

Criza de pe piața energiei electrice: producătorii locali din surse regenerabile sunt constrânși să reducă sau să sisteze generarea începând cu 16 noiembrie 2026, deoarece noile reguli de decontare a dezechilibrelor le impun costuri pe care nu le pot nici evita, nici achita

Furnizorii de energie electrică care agregă producătorii din surse regenerabile de pe piața liberă și asociațiile de profil anunță că, în lipsa unor soluții, producătorii locali sunt constrânși să reducă generarea începând cu 16 noiembrie 2026. Orice reducere sau sistare se va face cu respectarea obligațiilor legale, tehnice și contractuale și cu notificarea prealabilă a operatorului sistemului de transport. Nu este o decizie dorită și nu urmărește crearea unei crize. Suntem constrânși să o luăm în calcul, deoarece producătorii nu au nicio posibilitate de a-și valorifica energia sau de a-și corecta pozițiile, iar la prețurile de dezechilibru actuale fiecare oră de generare adâncește pierderile. Această decizie este determinată de noile reguli de decontare, dar și de lipsa informațiilor operative pe care operatorul sistemului de transport are obligația legală să le publice. Lipsa unui răspuns din partea autorităților ne lasă tot mai puține alternative.

Cele cinci Părți Responsabile pentru Echilibrare (PRE) semnatare gestionează 334 de puncte de generare, cu o putere instalată totală de 584,21 MW, adică practic întreaga piață liberă a producătorilor din surse regenerabile din Moldova.

Ce s-a întâmplat

Din 1 iulie 2026 au intrat în vigoare noile Reguli ale pieței energiei electrice, care introduc prețul unic de dezechilibru. În același timp, la indicația ANRE, furnizorii reglementați au reziliat contractele bilaterale cu preț fix, valabile până la sfârșitul anului, cu producătorii de energie regenerabilă. Din august, Energocom a oprit achiziția energiei acestora în baza contractelor cu livrare și preț flexibile. Singura cale de vânzare a rămas Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEM): piața pentru ziua următoare (PZU) și piața intrazilnică (PI).

De ce producătorii nu au cum să se adapteze

Lichiditate insuficientă pe PZU și PI. Tranzacțiile lipsesc constant în multe zile și intervale orare, deci abaterile nu pot fi corectate înainte de livrare.

Lipsa contractelor bilaterale. Cele existente au fost reziliate, iar piața organizată a contractelor bilaterale nu funcționează.

Limitări la export. Exportul este interzis în intervalul 18:00–22:00, restricție agravată prin Decizia CNMC nr. 8 din 25 septembrie 2026. Capacitatea spre Ucraina a fost adesea nulă sau foarte redusă, iar exportul în UE este afectat de prețuri negative și de costurile CBAM, estimate la circa 45 EUR/MWh.

Generarea regenerabilă este, prin natura ei, variabilă. Dezechilibrele sunt inevitabile, chiar și cu prognoze contractate de la prestatori de referință.

Ce arată cifrele

În iulie 2026, în 465 din 744 de intervale orare (62,5%), prețul de dezechilibru a atins limitele de ±7.900 sau ±12.000 MDL/MWh. În 386 de intervale (51,9%) a fost negativ.

Prețul mediu lunar a fost de −1.570 MDL/MWh, în contrast cu valorile pozitive din ianuarie–iunie, iar în intervalul 09:00–16:00 a fost de −4.748,50 MDL/MWh.

Decontarea pentru iulie a fost comunicată abia la 12 octombrie 2026, cu lunile august și septembrie deja încheiate. Expunerea netă a celor cinci PRE semnatare a fost de circa 60,2 milioane lei, fără TVA.

La asemenea prețuri, costurile abaterilor depășesc veniturile din vânzarea energiei. Singura soluție tehnică, stocarea la scara întregii generări, nu este realizabilă pe termen scurt de producătorii deja creditați.

Metodologia nu corespunde situației reale a pieței din Moldova

Prețul unic de dezechilibru este o regulă a metodologiei europene armonizate. Ea presupune că participantul își poate corecta poziția înainte de livrare și că prețul reflectă o concurență reală între furnizorii de echilibrare. Aceste condiții nu sunt îndeplinite în Moldova: pieţele PZU și PI au lichiditate insuficientă, piața contractelor bilaterale nu funcționează, exportul este limitat, iar numărul entităților ale căror oferte de echilibrare sunt activate este foarte mic. Prețul nu stimulează astfel un comportament, ci penalizează abateri pe care participanții nu le pot corecta.

Costul acestei nepotriviri nu rămâne la producători. El afectează producătorii și furnizorii din piața liberă, iar prin tarife riscă să ajungă și la clienții finali din piața reglementată. Nu respingem alinierea la principiile europene. Cerem ca ea să se facă treptat, după ce piața întrunește condițiile necesare.

Nerespectarea obligației legale de publicare operativă a informațiilor

Art. 92 alin. (6) din Legea 164 obligă operatorul sistemului de transport să publice, cu o întârziere de maximum 30 de minute după livrare, bilanțul actual al sistemului din zona sa de programare, prețurile de dezechilibru estimate și prețurile estimate ale energiei de echilibrare. Moldelectrica nu a asigurat în mod consecvent această informație.

Aceste date sunt singurul reper pe baza căruia participanții la piață își pot evalua poziția și își pot limita expunerea. Fără ele, producătorii au aflat costul real al abaterilor abia după încheierea lunilor de livrare, când decontarea pentru iulie a fost comunicată la 12 octombrie 2026, iar rezultatele activărilor energiei de echilibrare pentru iulie și august nu au fost publicate la 16 octombrie. Expunerea s-a acumulat astfel timp de luni de zile, fără posibilitatea de a fi gestionată.

PRE au semnalat în scris Moldelectrica, ANRE și Ministerului Energiei: numărul foarte mic de entități ale căror oferte sunt activate pe piața energiei de echilibrare, nepublicarea la 16 octombrie a rezultatelor activărilor pentru iulie și august și reținerea de către operatorul sistemului de transport a unei părți din veniturile din echilibrare, estimată la zeci de milioane de lei pentru iulie.

Dialogul solicitat a rămas fără răspuns

PRE au cerut dialog urgent la 27 octombrie și la 2 noiembrie 2026. La ședința din 3 noiembrie s-a convenit ca ANRE să prezinte până la 5 noiembrie o notă cu soluții și să fie convocată o nouă ședință. Până la 10 noiembrie nu am primit nici nota, nici soluțiile, nici data ședinței.

Pe 10 noiembrie, ANRE a amânat până la 1 iulie 2027 liberalizarea obligatorie pentru consumatorii noncasnici mijlocii și mari, ceea ce recunoaște că piața nu este pregătită. Aceeași logică nu a fost însă aplicată producătorilor și furnizorilor din piața liberă, care rămân expuși deja la toate riscurile.

De ce suntem constrânși

Producătorii sunt investitori locali, creditați de bănci, care au susținut în repetate rânduri securitatea energetică a țării. Fiecare oră de generare în condițiile actuale adâncește pierderile, iar termenele de plată și riscul executării garanțiilor rămân actuale.

Situația nu este doar rezultatul unei metodologii nepotrivite pieței. Ea este agravată de nerespectarea consecventă de către Moldelectrica a obligației de publicare operativă a informațiilor, prevăzută de art. 92 alin. (6), de nepublicarea rezultatelor activărilor pentru iulie și august și de aspectele semnalate privind reținerea unei părți din veniturile din echilibrare. Producătorii au acumulat pierderi pe care nu le puteau anticipa și nu le puteau corecta tocmai din cauza lipsei acestor informații. Reducerea sau sistarea generării devine astfel singura modalitate de a opri o expunere care continuă să crească, inclusiv din cauza unor deficiențe ce țin de operatorul sistemului.

Continuarea generării în aceste condiții ar duce la insolvențe, cu efect asupra sectorului bancar și a securității energetice. Reducerea sau sistarea generării este o măsură de ultimă instanță, pe care producătorii sunt pregătiți să o aplice dacă soluțiile întârzie, dar care poate fi evitată prin decizii luate înainte de 16 noiembrie.

Ce solicităm

- Convocarea urgentă a ședinței anunțate, cu participarea PRE, a furnizorilor și a asociațiilor de profil, și prezentarea în prealabil a soluțiilor.
- Un regim de tranziție până la 1 iulie 2027, în care dezechilibrele să fie decontate după formula aplicată până la 1 iulie 2026, iar lunile deja decontate să fie regularizate la fel. Alternativ, aplicarea temporară a prețului dual, permis de metodologia europeană (Decizia ACER nr. 18/2020) și aprobat anterior de ANRE ca soluție de tranziție.
- Suspendarea executării garanțiilor financiare și a procedurilor de limitare sau revocare a PRE, pe durata examinării.
- Acces la datele care stau la baza calculului dezechilibrelor facturate și publicarea la timp a ofertelor de echilibrare și a activărilor.

Susținem acquis-ul european și trecerea etapizată la prețul unic, în paralel cu calcule lunare ilustrative publicate de operator, dotarea centralelor cu telemetrie și BESS.

Semnatari:

Semnatar	Reprezentant împuternicit	Semnătura
„Alectrona Energy" S.R.L.	Sofia ZVEAGHENȚEVA, Administrator	Digitally signed by Zveaghinţeva Sofia Date: 2026.11.13 13:29:16 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ
„Trade Energo Plus" S.R.L.	Andrei LOPUȘNEAC, Administrator	Digitally signed by Lopușneac Andrei Date: 2026.11.13 12:49:49 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ
„Videsec&Co" S.R.L.	Vladislav PAPANAGA, Administrator	Digitally signed by Papanaga Vladislav Date: 2026.11.13 12:31:48 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ
„ML Energy Group" S.R.L.	Veaceslav MOLDOVAN, Administrator	Digitally signed by Moldovan Veaceslav Date: 2026.11.13 13:38:05 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ
„Navitas Energy" S.R.L.	Mihail GÎDEI, Administrator	Digitally signed by Gîdei Mihail Date: 2026.11.13 12:35:15 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ
Asociația Patronală a Producătorilor de Energie din Surse Regenerabile ECOENERGETICA	Mihail STRATAN, Președinte	
A.O. APEEEF (Asociația Producătorilor de Energie Electrică Eoliană și Fotovoltaică din Republica Moldova)	Eugen GÎRLEA, Președinte	Digitally signed by Chirica Vasile Date: 2026.11.13 12:56:51 EET Reason: MoldSign Signature Location: Moldova MOLDOVA EUROPEANĂ